

de (licet laboriose) auferas, ac mox quatuor neruorum crus petentium radices exortusque inuenias, quos reperies nervos e lumborum uertebis & sacro osse prosilientes, secundum ipsorum seriem subsequendo. Ductis autem ad crus quatuor neruis, primi nerui sobolem obseruabis, carneae membranæ in externa femoris sede exprorectam, dein secundi nerui sobolem in anteriori femoris sede ad carneam membranam diffusum, atque hic uenam obseruabis per femoris & tibiæ interiora ad pedis usque summum simul cum illius rami sobole exprorectam. Tertij nerui sobolem carneae membranæ oblatam inuenies, si inguini animum adhibueris. Vt autem quarti nerui ramum in carneam membranam diffusum inuenias, primum femur mouentium musculum ab ilium osse & sacro coccygeque ad insertionem usque liberabis, moxque quarti nerui truncum eumque ramum spectabis. Quo inuento, etiam ramum quarti nerui in carneam membranam iuxta poplitem, femorisque humiliora diffusum absque sectione inquires, & dein quarti nerui ramos tibiæ cuti multifariam simul cum uenis depromptos in carneam membranam peruestigabis. & mox ad inguina reuersus, primi nerui seriem in musculis occultatam cultello per musculos quæres, quod & in secundo & tertio facies: quanquam cum tertio etiam arteriæ & uenæ propagines inueniendæ sint, quæ per pubis ossis foramen in femur delabuntur. Venam autem & arteriam insigniores femur petentes dissectis uitiatisque musculis sensim adinuenies, & ipsarum obseruatis ramis, progressum eorundem sequeris, quæ secundum femoris rectorqueuntur, ac poplitem unâ cum quarto neruo adeunt. Atque ubi tria hæc, uenam scilicet arteriam & neruum reperiueris, qui in poplite diuidantur peruestigabis, & musculis ligamentisque uariè dissectis, uniuersam ipsorum seriem discies. quod sanè feceris facile, quanquam laboriose, si modò horum distributione sedulo prælecta, & meæ de humani corporis fabrica Epitomes tabulis ob oculos positis, exactam ossium musculorumque cognitionem habueris. Est enim in hominis partibus accuratè discendis diligens ordinis habenda ratio.

DE VIVORVM SECTIONE NONNVL

la. Caput XIX.

Quid mortuorum sectione, & quid uiuorum diffatur.

Ossis ac cartilaginis usus in uiuo animæ & qui uidetur.

Ligamentorum usus.

Musculorum usus et functio qui spectantur.

Nerui in musculis usus.

TI sanè mortuorum sectio cuiusque partis numerum, situm, figuram, substantiæ proprietatem, compositionem accuratissimè docet: ita quoque uiui animantis sectio interim functionem ipsam manifestò ostendit, interim ad huius inuentionem rationationes percommode exhibet. quare etiam merito in mortuis animantibus primum studiosi ueniunt exercitandi, ut postmodum actionem usumque partium inquisituri, promptè uiuum animal aggrediantur. Cæterum quum corporis permultæ sint partiæ, differentibus actionibus ususque dicat, multiplices quoque uiuorum sectiones esse, neminem ambigere decet. In ossibus enim, ut seriatim singula pertractemus, à uiuorum Anatome petimus, num corporis hæc optimum fulcrum ac firmamentum sint, numque omnia his adnascantur ad stabilianturque. quum enim uiui animantis os aliquod ruptum cernimus, uniuersum membrum fracturæ subiectum collabi, neque amplius firmari intuemur: quod quia crebrius casu obuenit, in ossium usu indagando uiuorum sectionem non magnopere requirimus. Cartilagine quoque simili ratione quædam firmare, quum franguntur, discimus: in articuli uero alicuius dissectione, uidemus quid cartilago præstet, etiam si hanc in uiuo animante non obeamus. atque ita etiam ligamenti ossa colligantis usus in mortuis quoque uisitur, ut & ligamentorum etiam transuersum tendinibus obductorum. dum enim transuersum in brachialis interna sede positum ligamentum diuidimus, musculumque digitorum secundos aut tertios articulos flectentem ad suum principium trahimus, id uidemus in hoc potissimum factum, ut tendines, quominus è sua sede exurgant, contineat. quanquam id in cane uiuo etiam licebit cernere, si obiter cutem à cubito & manu, ut ita dicam, extrema liberaueris, & cultello transuersum in brachiale ligamentum, & alia quæ in externa ulnæ radij sede ad brachiale habentur, diuideris. mox enim quum canis suo impetu digitos flectet, & extendet, tendines è suis sinibus subleuari cernes. Atque in hac eadem administratione musculorum actionem speculabere, quum illos in se, ubi maxime sunt carnei, colligi crassescereque, & rursus produci graciles que fieri uidebis, prout collecti partem attrahunt, aut remissi eductique eam ab alio musculo in contrarium uelli sinunt, aut etiam alioquin suam collectionem non exercent. Neque id hic in cubito duntaxat est obseruandum, uerum altius ab eodem cane cutis est adimenda, ut brachium uniuersum axillaque denuetur, & nerui per axillam in id prorepentes appareant, atque ex illis aliquem laqueo intercipientis, cuius seriem in musculos quosdam pertinere cognoueris. Verum quum canis neruorum & hominis numerus

rus distributioque non admodum conueniat, suaserim ut quum hanc sectionem in uiuo cane obiturus es, mortuum quoque ad manum habeas, in quo neruorum per brachium & cubitum excurrentium seriem didiceris, atque ita neruum aliquem inuenieris, qui in musculos quosdam digeritur: uti ferè illi erunt, quorum alter in homine tertius est, ac secundum anteriorem cubiti articuli sedem in cubitum fertur: alter uero quintus, secundum posteriorem humeri tuberculi regionem in cubitum properans. Huiusmodi enim nerui in cane etiam obseruantur, & illis alii cubi priusquam ad cubiti articulum pertingant ligatis, motus aboletur musculorum digitos & brachiale flectentium. unde si & illum neruum etiam uinculo interceperis, qui in homine mihi quartus numeratur, atque secundum humerum ad externum ipsius tuberculum porrigitur, etiam motus abolebitur musculorum brachiale & digitos extendentium. Condukerit autem huiusmodi neruos laqueis interciperere, quo illis modò in hoc modò in illo neruo solutis musculorum motum restitui obserues, iam musculo alicui muris forma donato (quales hic in cubito occurrunt plurimi) longam sectionem induces, quæ uentrem totum penetret, ut musculi illius motum, huius sectionis gratia non perdi expendas. Dum autem transuerfam sectionem uentri induces, tantum musculi motu aboleri uidebis, quanta erit sectionis profunditas. Atque quum uentrem prorsus diuides, musculum ad insertionem ipsius una parte, alia uero ad exortum colligi obseruabis, si uero alterius musculi tendinem præscindes, musculum uersus exortum cœuelli cernes. Item si caput diuideris, is ad insertionem contrahetur. Si uero insertionem & caput abtruncaueris, musculum ad ipsius uentrem sedemque qua maxime carneus est conglomerabitur. itaque musculorum functio tibi hæc molienti erit obuia. Si autem priuatim nerui alicuius, aut musculi functionem inquirendam duxeris, cum neruum & musculum, ut iam in brachio & cubito faciendum præcepi, aggredieris. Neque est quod hic prolixè cōmemorem, qualiter in his administrationibus canes autem generis animalia ligare conueniat, quum quisque pro sua industria, si modò in mortuorum sectione adamussim uersatus fuerit, hæc omnia rectissime obiturus sit, & citra mortuorum sectionis peritiam in uiuorum Anatome omnia in cassum tententur. Adeo ut de neruorum musculorumque sectione mihi nihil dicendum super sit, quamquam & de neruis recurrentibus paulo post quædam subiiciam. Vt autem uideas num nerui substantia, aut membranæ illam induentes animalem uim præcipue porrigat, opportune feceris, si cutem femoris tibiæ & pedis auferas, ac primo femur mouentium musculo à suis exortibus liberato, quartum femur petentem neruum inquiras: & huius membranæ à nerui substantia detractis, expendas quæ pedis digiti ipsæque pes adhuc moueatur, ipsæque neruus concreditum si bimus adhuc exerceat. Verum si quis medullæ dorsalis munus rimari statuerit, ac uidere cuperet, quæ ea læsa, partes læsioni subdita sensum motumque perdant: huic licebit canem ita asseri cuiuspiam aut trunco alligare, ut dorsum ceruicemque porrigat, quo dein grandiori cultro uertebrae aliquot spinæ præscindi queant, tandemque dorsalis medulla ea sede nudari possit, quam illam quis secandam arbitrabitur. nihil enim facilius est, quam tunc uidere motum sensumque subditam sectioni parti aboleri. Cæterum in uenarum usu inquirendo, uix quoque uiuorum sectione opus est: quum in mortuorum Anatome affatim discamus, eas sanguine per uniuersum corpus deferre, & partem aliquam non nutrirî in qua insignis uena in uulneribus præscinditur. Item in arterijs uiuorum sectionem uix requirimus, quamquam licebit alicui arteriam in inguina procedentem nudare, uinculoque interciperere, ac intueri partem arteriæ uinculo subtenfam, non amplius pulsare. Atque ita leui negotio obseruatur in arterijs sanguinem natura contineri, si quando arteriam in uiuis aperimus. Vt autem certiores fiamus, pulsandi uim non arteriæ inesse, aut contentam in arterijs materiam pulsum opificem existere, uerum à corde eam uirtutem pendere, præterquam quod arteriam uinculo interceptam non amplius sub uinculo pulsare cernimus, licebit inguinis femoris uel arteriæ longam sectionem inducere, & canaliculum ex arundine tam crassum assumere, quanta arteriæ est capacitas: & illum ita sectioni indere, ut superior canalis pars altius in arteriæ cavitatem pertingat, quam sectionis superior sedes: & ita inferior quoque canalis pars, deorsum magis ipsa inferiori sectionis parte protrudatur, ac dein uinculum arteriæ circumdetur, quod ipsius corpus super canalem stringat. Quum enim id sit, sanguis quidem & spiritus per arteriam ad pedem usque excurrit, uerum tota arteriæ pars canali subdita non amplius pulsât. Soluta autem uinculo arteriæ pars canali subdita, non minus quam superior pulsam ostendit. Quanta uero uis à corde per arterias cerebro deducatur, postea uidebimus: nunc Galeni uiuam in hac demonstratione confectionem summopere mirantes, qua omnia præscindi suadet quæ cerebro & cordi sunt cōmunia, semper omittens arterias, quæ per transuersos uertebrae ceruicis processus caput petunt, & etiam non mediocrem portionem uitalis spiritus in primos duræ membranæ sinus, atque ita etiam in cerebrum deferunt, adeo ut non mi-

Nerui uisus examen.

Dorsalis medulle.

Venarum.

Arteriarum.

Fig. cap. 12
li. 1. f.
m. 7. p. p.
o. q. q.
9. f. 5. 5. 7.
T. T.